

Stanowisko nr 2/2011
Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego w Opolu
w sprawie zwolnień lub umorzenia podatku od nieruchomości
przedsiębiorstwom posiadającym status zakładu pracy chronionej

Wojewódzka Komisja Dialogu Społecznego w Opolu, dostrzega niekorzystne skutki ekonomiczne i społeczne zmian wprowadzonych Ustawą z dnia 29 października 2010 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r., Nr 226, Poz. 1475).

Istotną rolę w dotychczasowych rozwiązaniach prawnych dla przedsiębiorstw o statusie zakładu pracy chronionej stanowiło zwolnienie z podatku od nieruchomości. Dzięki środkom uzyskiwanym ze zwolnień zpch-y mogły efektywnie realizować proces rehabilitacji zawodowej, ale także społecznej i leczniczej osób niepełnosprawnych. Tym samym nie da się odmówić takim pracodawcom pełnienia funkcji opiekuńczej wobec najsłabszych obywateli.

Zapisy art. 31 ust. 1 oraz art. 28 ust. 1 pkt 1 lit. b znowelizowanej ustawy znacząco ograniczyły możliwość uzyskania przez zakłady pracy chronionej zwolnienia z podatku od nieruchomości. Znowelizowane przepisy stanowią, że do zwolnienia z podatku od nieruchomości uprawnia pracodawcę zatrudnienie, co najmniej 30% osób niepełnosprawnych niewidomych lub chorych psychicznie albo upośledzonych umysłowo w stopniu znacznym lub umiarkowanym, czyli pracowników ze schorzeniami specjalnymi.

Przepisy ustawy nadal jednak utrzymują obowiązek zapewnienia pracownikom doraźnej i specjalistycznej opieki medycznej, poradnictwa i usług rehabilitacyjnych, a także tworzenia specjalnego funduszu, z którego finansowane są wydatki na zakup leków, leczenie, udział w turnusach rehabilitacyjnych, dojazdy do pracy, wczasy, naukę, czy szkolenia osób niepełnosprawnych. W ten sposób zakłady pracy chronionej zobowiązane do zapłaty podatku od nieruchomości, pozbawione są środków, które mogły dotychczas przeznaczyć zarówno na pomoc indywidualną dla zatrudnionych niepełnosprawnych pracowników, jak i na doposażenie parku maszynowego w środki trwale ułatwiające osobom niepełnosprawnym wykonywanie zadań. Mając powyższe na uwadze, wprowadzone zmiany stawiają pod znakiem zapytania przyszły byt zakładów pracy chronionej i budzą niepokój o dalszy los niepełnosprawnych pracowników.

Wobec niekorzystnych zmian w zakresie pomocy na zatrudnianie osób niepełnosprawnych Wojewódzka Komisja Dialogu Społecznego w Opolu zwraca się do władz samorządowych o rozważenie możliwości udzielenia zwolnień lub umorzenia podatku od nieruchomości przedsiębiorstwom posiadającym status zpch działających na ich terenie. Zwolnienia te uchronią zakłady pracy chronionej od pogarszającej się sytuacji finansowej i pozwolą bez zmiany warunków cenowych na realizowanie umów wcześniej zawartych ze swoimi kontrahentami.

Po zasięgnięciu opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej w sprawie możliwości prawnych pozwalających władzom samorządowym na umorzenie podatku od nieruchomości zakładom pracy chronionej, należy stwierdzić, iż regulacje prawne zawarte w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r.

Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2005 r. nr 8, poz. 60 t.j. ze zm.) przewidują ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych, w szczególności w art. 67a zgodnie z którym organ podatkowy, na wniosek podatnika, z zastrzeżeniem art. 67b w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym może:

1. odroczyć termin płatności podatku lub rozłożyć zapłatę podatku na raty;
2. odroczyć lub rozłożyć na raty zapłatę zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetki określone w decyzji, o której mowa w art. 53 a;
3. umorzyć w całości lub w części zaległości podatkowe, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną.

Zastrzeżenie zawarte w art. 67b ustawy, dotyczy podatnika prowadzącego działalność gospodarczą, na wniosek którego organ podatkowy może udzielić ulg w spłacie zobowiązań podatkowych określonych w powołanym art. 67a ustawy. Udzielanie ulg w spłacie podatków, jest co do zasady, traktowana jako jedna z form pomocy udzielanej przez państwo lub samorząd przedsiębiorcom, a więc jest dopuszczalna tylko w ściśle określonych sytuacjach, wynikających z obowiązującego na terytorium Polski prawodawstwa Wspólnoty Europejskiej oraz polskich unormowań.

Uwzględniając te przepisy, w art. 67b ustawy Ordynacja podatkowa zostały uregulowane trzy tryby udzielania podatnikom prowadzącym działalność gospodarczą ulg w spłacie zobowiązań podatkowych. Pierwszy z nich dotyczy ulg, które nie są traktowane jak forma pomocy publicznej. Ich udzielanie odbywa się w oparciu o ogólne przesłanki przyznawania ulg wszystkim podatnikom, tj. „ważny interes podatnika” lub „interes publiczny”. Drugi tryb obejmuje stosowanie ulg w ramach tzw. pomocy de minimis, której szczegółowe warunki określone są w przepisach wspólnotowych. Trzeci i ostatni, to udzielanie ulg zaliczanych do pomocy publicznej. Są one przyznawane z uwzględnieniem szeregu wymogów wynikających z przepisów regulujących dopuszczalność tego rodzaju pomocy. Wybór trybu udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych podatnikowi prowadzącemu działalność gospodarczą jest uzależniony od konkretnej, indywidualnej sytuacji podatnika. Warunkiem koniecznym do przyznania ulgi podatnikowi jest złożenie wniosku o udzielenie takiej ulgi i uzasadnienie go ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym.

Opole, 10 października 2011 r.

Strona pracodawców:

Pracodawcy RP

Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”

Związek Rzemiosła Polskiego

Business Centre Club - Związek Pracodawców

Strona pracowników:

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy "Solidarność"

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych

Forum Związków Zawodowych